

13/02/2008

Türkiye

FİDH Türkiye ziyareti-Özet Rapor
« Türkiye siyasal şiddet karşısındaki cezasızlığa son vermelidir»

Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu (FİDH), Türkçe-Ermenice haftalık gazete Agos'un kurucusu ve genel yayın yönetmeni olan Hrant Dink cinayeti (19 Ocak 2007 günü Gazete binası önünde vurularak öldürüldü) davasının üçüncü duruşması sebebiyle, 9-11 Şubat 2008 tarihleri arasında İstanbul'a ziyaret gerçekleştirdi. Bu ziyaret Hrant Dink'in ailesi, avukatlarını ve onların Adalet mücadelelerini desteklemek için FİDH'in yürüttüğü faaliyetler kapsamında gerçekleştirildi.

Sürecin tarafsızlığı için şeffaflığın gerekli olmasından dolayı üçüncü duruşma'da kamera kaydının yapılmasını FİDH olumlu bulmaktadır. Bununla beraber FİDH Genel Sekreteri Florence Bellivier Türk yetkililerine « Dink ailesi avukatlarının dava ile ilgili belgelerin özellikle de Devlet güvenlik görevlilerinin tutumuyla ilgili inceleme sonuçlarının tamamına erişimini sağlaması» çağrısında bulundu.

Bu davaya paralel olarak; FİDH aşırı milliyetçi kişilerden oluşan illegal paramiliter grup Ergenekon'a karşı 22 Ocak günü gerçekleştirilen operasyondaki adli inceleme ve tutuklamalar ile ilgili olarak da memnuniyetini dile getirir. Bu grubun üyelerinden birisi Türk ordusundan emekli Veli Küçük'tür.

İncelemenin sonucu etkilemeden, FİDH birçok siyasal şiddet olayında tekrar tekrar adları geçen kişiler hakkında yargılamanın başlatılmasını memnuniyetle karşılamaktadır. Hrant Dink'in öldürülmesi, 18 Nisan 2007 tarihinde Malatya'da Hıristiyan bir papaz ve yanındaki iki kişinin katledilmesi ve de 4 Şubat 2006'da Trabzon'da Katolik Rahibin öldürülmesi bu kişilerin açıkça adlarının geçtiği olaylardır. Genel Sekreter Florence Bellivier « FİDH bu incelemelerin işlenen suçları teşvik eden esas sorumluların belirlenmesine ve siyasal şiddet dönemini sonlandırabilmeye imkan sağlayabilmesini umut ediyor » dedi.

Gerçekleştirilen ziyaret duruşmanın yanı sıra, Türkiye'nin bugün yaşadığı bazı insan hakları ihlallerini tartışmak için de olanak sundu. Bu çerçevede FİDH aşağıdaki konulara dikkat çekmek ister:

Kürt Sorunu

FİDH ve Türkiye'deki üyesi İnsan Hakları Derneği (İHD) Güneydoğu illerinde kesintisiz yaşanan hak ihlalleriyle ilgili derin kaygılarını dile getirdi. FİDH ve İHD temel uluslararası insan hakları ilkelerinin ve insancıl hukukun ihlal edilerek sivil alanların bombalanmasıyla ilgili özellikle olarak kaygılanmaktadır. FİDH ve İHD yetkililere Kürt Sorununun siyasi ve barışçıl çözümü çağrısını yinelemektedir ve hükümeti bu bağlamda Kürt kurumları ve sivil toplum ile görüşmeleri başlatması çağrısında bulunmaktadır.

Düşünce ve ifade özgürlüğü

FİDH Türk Ceza Kanununun 301. Maddesinin yürürlükten kaldırılması çağrısını tekrar etmektedir. İfade özgürlüğü suç haline getirilmemeli ve bu bağlamda Türkiye BM özel raportörü ve anlaşma organları tarafından belirtilen tavsiyelere uymalıdır. Güneydoğu'daki çatışmanın sonuçlarının yanı sıra Kürtlerin durumu ve diğer azınlıklarını durumunu işleyen Özgür Gündem gibi gazeteler yayınlarını yapabilmelidir.

İnsan hakları savunucularının durumu

FİDH insan haklarını geliştirilen insan hakları savunucuları, aydınlar ve gazetecilerin karşılaştığı sürekli sıkıntılar hakkında kaygılanmaktadır. İnsan Hakları savunucularının korunması için Gözlem programı (FİDH-OMCT¹) tarafından belirtildiği gibi İHD Adana Şube Başkanı Ethem Açıkalin'in yanı sıra eski İHD Ankara Şube başkanı ve aynı şubenin bir yöneticisi halen keyfi olarak tutukludur. FİDH bu kişilerin derhal serbest bırakılmasını talep etmektedir. Bunların yanı sıra FİDH İHD Genel Başkan Yardımcısı Reyhan Yalçındağ karşı açılan davalar ve İHD Mersin Şubesi (Türkiye'nin Güney'inde yer alan bir şehir) kapatılması davası ve İnsan Hakları Danışma Kurulu üyeleri Prof. İbrahim Kaboğlu ve Prof. Baskın Oran'ın Türkiye'deki Azınlıklarla ilgili hazırladıkları rapor sebebiyle yargılanması ile ilgili kaygılanmaktadır. FİDH bu davalardaki tüm iddiaların durdurulmasını talep etmektedir.

Terörle Mücadele ve İnsan Hakları, İşkence

FİDH son olarak Türkiye'deki diğer üyesi Türkiye İnsan Hakları Vakfı tarafından bildirilen Terörle Mücadele Yasası'ndaki fiillerin (Kişisel ve Siyasal Uluslararası Sözleşme'nin kanunilik ilkesini ihlal etmektedir) kapsamlı ve muğlak tanımıyla ilgili kaygılanmaktadır. Dahası FİDH ve TİHV işkencenin sürekli bir şekilde uygulanmasındaki cezasızlık veya birkaç mahkumiyette verilen yetersiz cezalarla ilgili üzüntülerini dile getirmektedir. FİDH ve TİHV Türk yetkilileri BM terörle mücadele ve insan hakları Bağımsız Uzmanı ayrıca da BM İşkence Özel Raportörü'nün tavsiyelerine uymaya çağırmaktadır.

¹ Dünya İşkence Karşıtı Örgütü